

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
 Egy évre ..... 24 korona
 Egy hónapra ..... 2 korona

VIDEKEN:
 Egy évre ..... 28 korona
 Egy hónapra ..... 2 k. 40 f

HIRDETESEK.
 4-hasábos peit sor egyszer 20 fill.
 minden következőnél 10 filler

Nyilatár sora 40 filler

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
 vasutak palotájában.
 TELEFON-SZÁM: 337

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
 Társaság.
 József főherceg-ut 22. sz.
 TELEFON-SZÁM: 131.

Arad, 1906.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
 STAUBER JÓZSEF.

Vasárnap, december 30.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vezércikk: A prolongált bizalom.
- Román-osztrák barátkozás.
- Az Iparkamara közgyűlése.
- Az osztálysorsjáték üzemei.
- Polónyi sikere Aradmegyében.
- Magyar címer — osztrák árun.
- Esetek.
- Sulkowski hercegnő az Udvary ügyben.
- A bankcsalók Budapesten.
- Csalási kísérlet egy aradi üzletben.
- A Lamm-ügy az esküdtsek előtt.
- Szengáz és morium.
- Aktuális emberek.
- Az „Institut-Pasteur” üzemei.
- Csarnok: Kis kuruc. Irta: Móra Ferenc.

A prolongált bizalom.

Arad, december 29

Lutriznak a politikai augurok és a be nem avatottak, hogy lesznek vagy nem lesznek-e ujévi beszédek, mint azelőtt. Ha lesznek, kicsoda kinek mit fog mondani s ha nem lesznek, mit jelent az ujévi szónoklatok elmaradása.

Nem akarjuk ezt a népszerű társasjátékot megrontani, de teljes tisztelettel kijelentjük, hogy mi nem veszünk részt benne. Tőlünk akár megtarthatják az ujévi beszédeket, akár ne tartásuk meg, tőlünk beszélhet Péter Pál vagy Pityi Palkó, bennünket nem érdekel. Torkig vagyunk a beszédekkel.

Mi már tetteket szeretnénk látni. Tetteket, amiket ígérték. Tetteket, amelyekre állítólag készülődtek az egyes miniszteriu-

mok. Tetteket, amelyekre vár, nehéz szívvel vár az erkölcsileg és anyagilag lerongyolódott ország. Tetteket, amelyek csakugyan egy kis új korszakot nyitnának meg.

Mert, mi tagadás, ha azokat a beszédeket, amelyekben az új kormány tagjai valami ígéretet tettek, összeragasztanák, egy hosszú, hosszú kocsit telne ki belőlük, kocsit, amely a megvalósult ideálok édenkertjének kellős közepébe vezet. De ha az eddig beváltott ígéreteket nézzük, bizony csak igen kurta gyalogösvény ke-rekednék, mely csak mutatja az irányt, de még messze, nagyon messze van attól, hogy rajta egy szebb, jobb világba lehetne eljutni.

Szomorú tény ugyanis, hogy valamennyi minisztériumon mintha álmokország vett volna erőt. Valamennyiben nyögnek, nyögnek a hegyek, de még egy nevétség egérke sem tudott bennük megszületni. Avagy produkált már valamit a belügyminisztérium, amely pedig nagy dolgokra vállalkozott? Produkált-e valamit a földmivelésügyi minisztérium? Produkált-e valamit az igazságügyminisztérium, amelynek vezetője ezer és egy reformot helyezett kilátásba? Produkált-e valamit a kultuszminisztérium, a pénzügyminisztérium?

Fájdalom, eddig csak a legnagyobbfoku meddőséget lehet konstatálni. Éppen azért újra meg újra hangoztatjuk, hogy elég volt már a beszédekből, tessék cse-

lekedetekkel, alkotásokkal előállani az új esztendőben. Tessék végre kihozni az alkotmánybiztosítókat, tessék demokratikus földbirtok-politikával jönni és pedig nagyarányu parcellázással, tessék a bírói és ügyészi kar függetlenítésével előhozakodni, a sajtószabadság minden korlátját lerombolni, tessék megcsinálni, hogy a nemzeti iskolák végre ne legyenek tűzfészkei az államellenes irányzatoknak, tessék kijönni a progresszív, de igazán progresszív adóreformmal a létminimum alapján és végezetül tessék végre már megcsinálni az általános, titkos választói jogot, amelyre unos-untig elegendő előkészületeket tettek a minisztériumban.

Higgyék el az urak, akik olyan nagyon ráérnek. — nincs vesztegetni való idő. Nincsen azért, mert a politikai bizalom nem szereti a prolongált váltókat. Egy szép napon, ha így megy tovább a dolog, azon veszik majd észre magukat, hogy a nemzet már nem eszkomptálja az önk váltóit, mert még csak kamatot fizetni is elfelejtettek. De nincsen ideje a halogatásnak, mert a kormány egy tagja sem garantálhatja, hogy egy év múlva, vagy fél év múlva is helyén lesz a mostani kabinet. És sohasem gondoltak önk arra, hogy amit ma azonnal meg nem csinálnak, azt már esetleg holnap meg nem csinálhatják, ha még úgy akarják is? Jöhet egy fagyos bécsi szél, mely fenekestül felforgat mindent, s mi lesz akkor? Nem lesz mivel igazolják magukat, nem

Ivanics Dimitri ölelése.

Irta: Molnár Jenő.

Tizenhat esztendősen korában torontálme-gyei szülőfalujából elvitték a pápa fiát, Ivanics Dimitrit. Százszor is keblére ölelte az anyja, a szőkefürtös fejét a kezei közé vette, úgy eső-kolgatta, aztán vonatra tették a Dimitri fiút. Fiumében várt rája a matróz, aki hadihajóra ültette és az olajzöld, karsu hajó meg sem állt, míg a pólai kikötőt nem érte.

Ivanics Dimitrivel fordult egyet a világ. Az utazás, a nagy hegyek, a titokzatos vizek, a még rejtelmesebb emberek oly idegen, oly borzalmas voltak neki. Elszorult a szíve. Mi lesz most már ő belőle, a torontáli szerb fiúból, ezen az irdatlan, ezer veszedelmet és halált hordozó tengeren?

Majdnem elpityeredett a legényke, mikor bevitték a tengerészkaszárnnyába, a hol a tagbaszakadt, vállas fiu megütötte a növendék-mértéket. Miért is nem tanulta a latin-grammatikát és a logarythmust. — imigyen sopánkodott Dimitri, de persze már hiába. Itt van, azon a helyen, amelylyel annyiszor ijesztgették odahaza.

Viharszántotta, barázdált homloku, barnára lesült arcu tengerészek veszik körül s ingerkednek, kötekednek vele, a tágranyilt szemü, mítsem sejtő jövevénynyel.

A fiu még aznap levelet irt haza. Ebből megértette a pápa, hogy a gyerek bevált és

nyomban megkezdí a szolgálatra való kiképzést. Egyebet nem irt Dimitri. Azt a nyomasztó, csaknem megrikató érzést, amely lel-kére ült, dehogya is árulta volna el. Sokkal büszkébb volt a büszke pápa fia.

— No, Dimitri, — kérdezték tőle a matrózok egy hét múlva — hogy tetszik a mulatság?

A fiu vállat vont.

— Tetszik, tetszik. Olyan szép a tenger...

Kék szemeiből ábrándos tekintet villant ki. Hazagondolt a zsiros torontáli földre, az aranykalászkokra, a szántóvetőkre, a kertre, a legek-lökre... Mikor elpihent a hajón a munka, két legényke összebujt a függő-ágyak alatt. Dimitri volt az egyik, Kilincs Péter a másik. Ez a Kilincs Péter a Bácskából került ide. Nagyon szerették a hajón. Ügyes, furfangos, dolgos, szeretetreméltó fickó volt. Épp úgy növendék-korban, mint Ivanics Dimitri.

— Nem bírom tovább, — panaszkodott a torontáli fiu.

— Ne hagyj el magad Dimitri, — bátorította a bácskai gyerek.

Dimitri könnyet morzsol szét a szemében.

— Kutyának való élet! Én nem akarok itt maradni.

— Ird meg apádnak.

— Nem merem. Baj lenne belőle, vesze-delem.

Kilincs Péter megvakarta a füle tövét.

— Én nem értem azt a te apádat. Ha az én apám pápa volna, bizony nem engedett

volna ide. Ezer módja van annak, hogy az olyan fiut, mint te, a jóra szoktassák. Ez már igazán az utolsó.

Több se kellett Dimitrinek. Sapkáját a hajófenékre csapta, káromkodott egyet, aztán halkán odaszólt Péternek:

— Te, olyat csinállok, hogy magam is megbánom.

— Csak nem bolondultál meg? — komolykodott Péter, de hangjából kisugárzott a gyöngéd bajtársi szeretet.

Dimitri nem szólt többet. Leheveredett az ágyra s mikor már mindenki elpihent, szinte magában dörmögte:

— Csak annyit mondok...

Kilincs Péter másnap bepottyant a vízbe. Kihúzták, de meghült. Köhögős volt a fiu, bevitték hát a csapatkórházba. Nagy, hideg terembe került, amelynek ő volt az egyetlen lakója. Tizennégy ágy állt gazdátlanul. Dimitri magára maradt és gondolkodott. Nem tudott ellenni a bácskai fiu nélkül: ő volt az egyetlen, a kinek szíve szerint elpanaszolhatta a szenvedéseit. Vágyott utána és vágyott a kórházba egyébert is... Valami olyat teszek, — így tépelődött a fiu, hogy Torontálba is eljusson a hire.

Ivanics Dimitrit krétafehér arccal, tajtékos szájjal, meggémberedett tagokkal találták egy reggel a hajó fenekén. Megnézte az orvos, hosszan, sokáig, megcsóválta a fejét s anélkül, hogy a bajt megállapította volna, kórházba vitette a legényt.

lesz hívójuk, ha önök a gonosz bécsi szélre akarják majd kenni a felelősséget, mert minden józan ember azt fogja mondani, hogy volt idejük, tetszett volna bevállalni ígéreteiket hivataloskodásuk idején. És ez nagy, igen nagy veszedelem, mert megint szükség lehet arra, hogy a nemzet, az egész nemzet bigyjen önöknek!

De nem fog hinni, ha folytatódik a Pató Pál-politika.

Román-osztrák barátkozás.

Cantacuzene Bécsben.

— Az Aradi Közlöny közlása.

Arad, december 29

Ismeretes, hogy Lueger Károly bécsi főpolgármester a nyáron Bukarestbe utazott, hogy az ottani jubileumi kiállítás megnyitására részt vehessen. Ez a látogatás akkoriban nagy port vert fel, mert Magyarországot egy afférban Románia részéről megsértették és mindenki tudta, hogy a pusztán udvariassági aktusnak nevezett utazás tüntetés Magyarország ellen. Bécs főpolgármestere szövetséget ment szerezni Romániába s már maga azon körülmény, hogy Magyarország megkerülésével, tüntetően Galicián és Bukovinán keresztül utazott Bukarestbe, élénken illusztrálta a „szép Károly” látogatásának céljait.

Bukarestben aztán nagy volt az öröm. Lueger és Cantacuzene, a román főváros polgármestere ujjongva ölelkeztek össze, aradozó szavakkal esküdöztek örök hűséget az osztrák-román barátságunk s fogadkoztak, hogy a közös veszedelem, már mint Magyarország ellen, közösen fognak védekezni. Mindez nem okozott nekünk tulságosan sok fejfájást. Luegert senki a világon komolyan nem veszi s hogy Bukarestben mégis felültek neki, az nekünk nem árt, de kellő világításba helyezi Bukarestet, Cantacuzenestől, mindenestől együtt.

Most aztán Bécsbe készül Cantacuzene. Bukaresti távirat jelenti, hogy Cantacuzene január 2-án több udvari és városi tanácsos kíséretében

Bécsbe érkezik, hogy viszonzozza Lueger bukaresti látogatását.

Hát hiszen igen szép dolog az udvariasság. A látogatást illik viszonzni, de hasznos is viszonzni akkor, mikor alkalom nyílik Magyarországot ellen egy kis kirohanást intézni. Mert hogy e nélkül a bukaresti polgármester bécsi látogatása nem fog megesni, arra akár mérget vehetünk. Hogy ez ildomos dolog-e, az megint más kérdés. Azonban ildomosággal és egyéb efféle dolgokkal Luegerék városában ugyan ki törődik, mikor Magyarországon lehet egyet rugni?

Mink, a magunk részéről, egyáltalán nem vagyunk hajlandók súlyt és fontosságot tulajdonítani Cantacuzene látogatásának és csak arra vagyunk kíváncsiak vajjon ő is Magyarország tüntető megkerülésével: Bukovinán és Galicián keresztül fog-e Bécsbe utazni?

Az iparkamara közgyűlése.

Nem kapunk felső ipariskolát. — Uj vicinák isok. — Az ipari szeszgyárak. — Kossuth üdvözlése.

— Az Aradi Közlöny közlása.

Arad, december 29

Az aradi kereskedelmi és iparkamara ma délután tartotta közgyűlését Kristyóry János elnöke alatt, aki a közgyűlés megnyitása után meleg hangon emlékezett meg Zichy Jenő grófnak, az Országos Iparegyesület elnökének és Hegedűs Sándor volt kereskedelemügyi miniszternek elhunytáról. Amaz lelkes, rájogó előharcosa volt a magyar ipar ügyének, emennek kereskedelmi minisztersége adott nagyobb lökést a hazai iparfejlesztésnek. A kamara a két haláleset fölött részvétét fejezte ki s azt jegyzőkönyvbe írtatta.

Az elnök jelentést tett továbbá a köz s hadsereg bõrnemű szállításának felosztásáról, a karácsony és újév előtti vasárnapok munkaszünetének felfüggesztése érdekében tett lépésekről és több folyó ügyről.

(A felső ipariskola.)

Majd bemutatták a kereskedelmi miniszter leiratát az aradi felső ipariskola tárgyá-

ban. A miniszter a város és a kamara felterjesztéseire tudatja, hogy Aradon nem állíthat ipari főiskolát, ellenben hajlandó az aradi fa- és fémipari szakiskolát kibővíteni s úgy Aradon, mint a kerület más helyein mesterek és segédek számára tanfolyamokat létesíteni.

A közgyűlés megbizta az irodát, hogy e tanfolyamok részleteire vonatkozólag az érdekelt körök meghallgatása után javaslatokat készítsen.

(Vicinális vasutak.)

A kereskedelmi miniszter felhívása folytán ezután a helyi érdekű vasutak építési programjának javaslatba hozásával foglalkozott a kamara. Mint legfontosabb vonalakat megjelölte az arad-perjámos-nagykikindai, az Arad-bélic-lugosi, a kisjenő-kötegyáni vagy sarkadi, a déva-brádi, brád-abrúdbányai, orosháza két-egyháza, hátszeg-karánsebesi vonalakat, azonkívül számos keskenyvágányu, ugynevezett kisvasutat hozott javaslatba.

A bõripari akciók eszméjét nem pártolta a közgyűlés.

(A családházak.)

Az aradi vaggongyári munkások családházépítési törekvésével foglalkozott. Kimondotta, hogy a munkások tervét és szándékát a legmelegebb pártfogásban részesíti és a maga részéről is átír Aradváros közgyűléséhez, hogy a terv létesítését segítse elő ingyen területnek családi munkáslakóházak céljára való átadása által.

(A szeszgyárak védelme.)

Az ipari szeszgyárak védelmének kérdése került sorra. A kamara azon nagy fontosságra való tekintettel, melylyel az ipari szeszgyárak vidékünknek nemcsak ipari és kereskedelmi forgalmára, de mezőgazdaságára is befolyással bírnak, határozott állást foglalt a szeszadótörvény olyan módosítási terve ellen, hogy az ipari szeszgyáraktól a kontingens elvonassék. Hy értelemben a kamara feliratot intéz a pénzügyminiszterhez és egyben Aradváros tanácsának is olyan véleményt ad, hogy a város emelje fel szavát az ipari szeszgyárak védelmére, miután különösen Aradra nézve nagyon fontos az ipari szeszgyár további fennállhatása.

Abba a hideg, nagy terembe vitték, ahol Kilincs Péter köhögött. Így hát már ketten voltak, együvé kerültek ismét. De Dimitri nem is felelt Péternek, mikor ez jókedvvel ráköszöntött. Nem felelt a szegény, mert ha akart volna, se tudott volna felelni. Péter fölült az ágyában s ahogy elnézte a pergamenbőrű, lefogyott fiut, könny pergett le a szeméből. Jöttek-mentek az orvosok, az ápolókatónak gumpipárnákra fektették Dimitrit, mert még a derékaj is törte kizozta a tagjait. Hiába kérelték, egyetlen szót sem szólott: hiába kínáltak neki tejet, csokoládét, pálinkát, hozzá se nyult. Csak nyögött, vergődött, sóhajtott, vonaglott a szőkehaju kis tengerész. Nagysokára mégis elnyomta az álm. Elaludt anélkül, hogy egy falatot is nyelt volna.

— Szegény, szegény Dimitri pajtás! — szakadt föl újra meg újra Kilincs Péter melléből a sóhaj. Ugyan mi lehet a te bajod?

Másnap meg is kérdezte már tőle. A beteg fölismerte a szomszéd ágy lakójában az ő hű, derék barátját. Torz mosolylyal hebegett valamit, alig mozgott a nyelve.

— Mi lelt Dimitri? Csak nem csináltál valami bolondot? Az orvosok se tudják a bajodat. Hallom, mit suttognak maguk közt, sokat ugyan nem értek belőle, de annyi megértettem, hogy nem találnak a számodra orvosságot.

A fiu megmozdult a szó a, erőlködött, hogy oldalvást forduljon, nem sikerült neki. Mikor megszólalt, mintha valahonnét a pincéből jött volna a hang.

— Tudod pajtás, elkekeredtem... Meszsi a falum, komisz az életem... aztán te is elhagytál...

Hideg verejték gyöngyözött a homlokán.

Vértelen ajkába harapott, lehunyta a szemét, így folytatta:

— Akkor este egy szivart vettem... Tudod, nem szoktam dohányozni... de akkor kellett... fölvdagdaltam, éjszakára vízbe tettem... reggel tájt kiittam...

— Elment az eszed, szólt szemrehányóan Péter, de nyomban megbánta a szót és vigasztalagta, hogy meggyógyul, nem soká szenved.

Dimitri kacagni akart, de képtelen volt, csak a szembéja rángatózott.

— Meggyógyulok?... Nem tudják az orvosok... nem mondtam meg... Az Istenre, pajtás, te se mondd meg... Börtönbe hurcolnának...

Kilincs Péter hiába akarta meggyőzni, hogy nem lesz semmi bántódása, csak valljon; Dimitri egyre csak azt hajtogatta:

— Megölnének... megölnének...

Három napig tanakodtak az orvosok. Megpróbálkoztak mindenféle medecinával, de annak század részét sem tudták az ápolók Dimitri torkába erőszakolni. És hasztalan faggatták, honnét kapta a bajt, ő csak annyit mondott:

— Nem tudom.

Egyszer megkérdezte:

— Irtak-e haza az apámnak?

Megmondták, hogy nemcsak irtak, hanem táviratoztak is és hogy a pápa már uton van. Dimitrit ez nagyon megnyugtatta.

Este az ápolók szokás szerint otthagyták a betegeket, pedig szigorú parancs volt, hogy különösen Ivanics Dimitrire vigyázzanak. Minden félórában be kell nézni hozzá. Lenn, valamelyik meleg szobában kártyázott, iddógált a személyzet. Ezeknek a földművelőkből, béresekből, cselédekből lett „szanitéseknek” itt még

jobban megkérgesedik a szívük. Hozzászoknak a mások kinszenvedéseikhez, a halálhoz.

Éjfél után fölébredt nehéz álmából Dimitri és halkán nyészörgött:

— Péter!

Kilincs Péter, aki már lábbadozó volt, mélyen aludt.

Dimitri valamivel hangosabban, de nagyon fájdalmasan szólt:

— Péter! Péter!

A szomszéd megmozdult. Dimitri összedete minden erejét:

— Péter! Péter!

Harmadszor is kiakarta mondani, de ajkain elhalt a szó.

Most már fölneszelt a bácskai fiu. A másik ágy felé fordult:

— Szóltál valamit, Dimitri?

— Igen...

— Mit akarsz Dimitri?

— Gyere ide... olyan rosszul fekszem...

— Kilincs Péter hirtelen ott termett. A falba vájt nyílason keresztül beszűrődött a légszeszláng homályos, zöld világa... Könyörgő hangon szólt Dimitri:

— Pajtás, igazítsd meg a fejpárnámat... Hajtsd le a fejedet... így majd én beléd fogódom...

Péter lehajolt, Dimitri átkulcsolta a nyakát és a pajtás följebb csúztatta a párnát.

— No, most fekdj vissza szépen.

Dimitri nem mozdult. Ott csüngött a Péter nyakán.

— Dimitri, megigazitottam már, fekdj vissza.

Semmi felelet. A bajtárs most már hangosabban szólt:

(Belső ügyek.)

Több iparkihágási ügy után a jövő évi költségvetést állapította meg a közgyűlés, ennek során a törzsfizetések 10 %-át szavazván meg drágasági pótlék címén a kamara tisztviselőinek. A költségvetés 37238 k. szükségletet, 41.067 K fedezetet és 3.829 K. maradványt mutat s a kamarai illeték kulcsa jövőre is változatlanul az eddigi marad.

Hosszabb és igen élénk vita folyt újból azon kérdés fölött: hány óraker tartás a kamara közgyűléseit? A vidéki tagok a mellett érveltek, hogy a délutáni két órás ülések rendje fennmaradjon, míg a beltárogoknak az volt az álláspontja, hogy lehetetlenség két óraker tartani a gyűléseket. A közgyűlés szavazással úgy döntött, hogy a kamarai gyűlések délutáni fél öt óraker vegyék kezdetüket.

(Üdvözlések.)

A gyűlés végén *Kristyóry János* elnök lendületes beszédben vetett visszapillantást a múlt évre és annak közgazdasági eseményeire. Az évben utolsó ülés lévén, megköszönte a tagoknak a lefolyt évben kifejtett tevékenységet s egyetértő, csüggedést nem ismerő további munkásságukat kérte. Indítványozza, hogy az évforduló alkalmából *Kossuth Ferenc* kereskedelemügyi minisztert és *Szterényi József* államtitkárt üdvözlölje a kamara.

Az elnök szavaira *Tedeschi Viktor* válaszolt, a tagok eljenzése közt tolmácsolván az elnök iránti szeretetüket s buzgó fáradságáért köszönetüket.

A közgyűlésen jelen voltak: *Kristyóry János* elnök, *Eles Armin* és *Reinhart Gyula* alelnökök, *Adler Andor*, *Bing Vilmos*, *Funkelstein József*, *Glück Dezső*, *Goldschmidt Sándor*, *Kohn S. N.*, *Ottenberg Tivadar*, *Reiniger A. S.*, *Steiner Ferenc*, *Tedeschi Viktor*, *Wadowsky Gusztáv*, *Weisz Dávid*, *Balogh Dávid*, *Békési Ferenc*, *Czok László*, *Gruber István*, *Inokai Póth Lajos*, *Meisztrovits János*, *Probst Mihály*, *Rosmanith Albert*, *Solymos József*, *Steigerwald Alajos* beltárogok, *Stern Miksa*, *Eliás Simon*, *Dózsa Jenő*, *Pekete Sándor*, *Szöke Lajos*, *Lakatos Pál*, *Lélek István*, *Gyorgyevits Misos* kültárogok, *Glück Károly*, *Zima Tibor*, *Stengl Andor* lev. tárogok és *Marshall Lajos* dr. titkár.

Az osztályosorsjáték üzelmel.

A „létszámfelemelés“.

Becsapott publikum.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad december 29

Az osztályosorsjáték igazgatóságának százazrekre menő haszna van abból, hogy azon nyerő sorsjegyek beváltását, amelyek 3 hónap elteltével mutattatnak be, hivatkozással a kibocsátott játéktervre, megtagadja. Legutóbb a Besztercei Takarékpénztár az általa eszkömpált, nagyobb összegű nyereménynyel kihuzott sorsjegyek beváltását kísérelte meg; de az osztályosorsjáték igazgatósága a játékterv 11. és 13. §§-aira való hivatkozással, elévülés címén megtagadta a sorsjegyek beváltását. Hiába emelt panaszt a besztercei pénztárat az osztályosorsjáték igazgatósága ellen a pénzügyminisztériumnál. Ekkor a pénztárat bírói uton kísérelte meg ügyének érvényesítését, azt vitatva, hogy a bíróság az osztályosorsjáték igazgatósága által ilymódon kikötött elévülési időt nem respekálhatja, mert az törvényellenes és midőn az akkori pénzügyi kormány ezt engedélyezte, tullépte az erre kapott parlamenti megbizásának körét. A budapesti kereskedelmi és váltótörvénysszék most hozta meg ez ügyben D. 409. szám alatti ítéletét, a melyben elfogadva a felperes jogi érvelését, kötelezte az osztályosorsjáték igazgatóságot, hogy a nyerő sorsjegyeket váltsa be. A törvénysszék indokolásában kimondotta, hogy az elévülésnek ilyképen való szabályozása sem jogosnak, sem a rendes kereskedői gondossággal és tisztességgel összeegyeztethetőnek nem tekinthető.

Ezt a hirt az összes napilapok hozták, nagy meglepedésére a nagyközönség azon részének, amely ismeri, hogy milyen óriási haszna van az osztályosorsjáték igazgatóságának az ilyen ügyletekből kifolyólag. Az a mohó kapzsiság, ami ezen vállalatot jellemzi, talán sehol em tapasztalható minálunk, ahol a nagyobb bankok és vállalatok vezetése igazán szolid és biztos kezekbe van letéve.

Köztudomásu, hogy kezdetben csak 100 ezer drb. sorsjegy volt forgalomban. Egyszerre csak nagy meglepetésre újabb 10.000 darabig „létszámfelemelés“ történt, ami évente csekély 1 millió 6 százezer korona újabb tiszta jövedelmet jelentett. Még alig ocsudtunk fel a meglepetésből, már újból jött a „létszámfelemelés“, vagy két ízben, úgy, hogy most már éppen 25 ezer darabbal van több, mint kezdetben, ami csekély 4 millió koronával több hasznot jelent évenként. Természetesen még ezután fog jönni a java, az ismételt „létszámfelemelés.“

A laikusok ma még nem tudják, hogy mit jelent ez a rendszer, de reméljük, nemsokára el fog jönni az idő, amidőn ez a kapzsi vállalat le fogja szállítani a sorsjegyek számát s a hangzatos jelszavak mellett utnak indított s külföldi bankárok által jól bevezetett osztályosorsjegyek csak „értéküket vesztett bankók“ lesznek és a közönségnek jó része csak mint kellemetlen emléket fogja őrizni.

160 koronát kell fizetni egy egész sorsjegyért s azért, mert a hangzatos sorsjegyeknek állítólag kitünő játéktervük van, azaz minden második nyer. Nézzük csak, hogy minden második sorsjegy hogyan nyer? Az össznyeremények összege: 58.500. Tekintetbe véve, hogy 125.000 sorsjegyről van szó, tehát nagyszerűnek látszana, hogy tényleg minden második nyer. Azonban a tervezetből kiséül, hogy az 58.500 nyereményből nagyobb nyeremény (1000 koronáig) mindössze 1606 drb., azután 1755 drb. nyer 500 koronát, illetve 300 koronát és 55.139 sorsjegy visszanyeri a pénzét.

Joggal kérdezhettük tehát, hogy ily vállalatnak lehet-e létjogosultsága és beleszámíthatjuk-e azon vállalatok sorába, a melyeket a „szolid“ jelzővel szoktunk ellátni? Nem-e lenne helyes a publikumot felvilágosítani még plakátokban is figyelmeztetni a veszedelmes osztályosorsjátékra, mely Magyarországnak nemcsak a szegény, de tulnyomórészben a középosztályát sújtja.

Érdemes egy kis időt ráfordítani s összehasonlítani a fenti tervezetet egy más sorsjegy tervezetével, pld. a Konv. Jelzalog- vagy a Pesti

— Dimitri! Dimitri!

Aztán önkénytelenül a fiu karjaihoz nyult, de hirtelen elkapta és kétségbeesetten kiáltozni kezdett. Szegény Ivanics Dimitri, jéghideg volt a karja. Ott adta ki a lelkét, a pajtása kebelén. Péter pedig reszkette, fagyos verítéket izadva akarta lefejni a görcsösen ölelő karokat. . . Néhány percig tartott ez a borzalmas küzdelem, de mintha tiz esztendőt élt volna át Kilincs Péter ez alatt az idő alatt. Kiszabadította magát, aztán kirohant a folyosóra és velőt hasogatón ordított:

— Hé, emberek! Dimitri meghalt! Emberek!

Lélekszakadva rohantak az ápolók. Megnézték a csontig lefogyott, eltorzult arcu, kidülledt szemü legénykét, aztán a lepedővel együtt leszaladtak vele a halottas kamrába.

Igy mondta el nekem ezt a históriát Kilincs Péter, aki ma már őszbe csavarodott haju gazdaember és hozzátette:

— Tiz esztendeig éreztem az Ivanics Dimitri halálos ölelését. Emberi ölelést azóta nem türtem. . . Hej, ha azt a keményszivü pópát érintették volna a szegény fiunak hideg, csontos ujjai! . . .

Az olvasásról és írásról.

Írta: Nietzsche Frigyes.

Az írárok közül csak azt szeretem, amit az ember önvérivel írt meg. Vérrel írj: s meglátod, a vér szellem.

Nehéz idegen vért megérteni: gyűlölöm az olvasó helyeket.

Aki az olvasót ismeri, az nem alkot többé semmit az olvasónak. Még egy évszázada az olvasónak — s a szellem büzlenni fog.

Hogy mindenkinek meg szabad tanulni olvasni, nem csak az írást rothasztja meg, hanem a gondolkodást is.

Kezdetben a szellem Isten vala, aztán emberré lett, most meg csöcselék.

Ha vérrel és bölcs-szókkal irsz, nem olvasni fogják, de megtanulni.

A hegységben legrövidebb ut egy csucsról a másikra: de ehhez hosszú lábszárak kellene. A bölcs mondása csucs és azok, kikhez beszélni akarnak, Nagyok és Emelkedettek.

A levegő finom és tiszta, közel a veszély és a szellem valóságosan gonosz: így illik ez össze.

Koboldokat akarok magam köré, mert én bátor vagyok. Bátorság, mely elriasztja a kísérteteket, maga is koboldokat terem, — a bátorság nevetni akar.

Nem érzek többé veletek: ezek a felhők, miket itt magam alatt látok, ezek a sötétek és nehezek amik fölött nevetek — épen a viharfelhőitek.

Ti fölfelé néztek, ha ti emelkedni vágytok. Én lefelé nézek, mert már fölemelkedtem.

Ki tud közületek nevetni és fölemelkedni egyszerre.

Ki a legmagasabb bérre hág, az nevet minden gyászjátékra és gyászkomolyságra.

Gondtalanul, gunyosan, erőszakosan — ilyenek akar minket a Bölcsesség: ő asszony és mindig egy hadfit szeret.

Ti azt mondjátok nekem: „Nehéz elviselni az életet.“ De akkor minek nektek délelőtt a büszkeség és este a megadás?

Nehéz elviselni az életet: de mégsem oly

gyengéd nekem? Mi mindnyájan csinos teherhordó szamarak vagyunk.

Mi közösségünk van nekünk a rózsabimbóval, mely reszket, ha harmat száll törzsére?

Igaz, mi szeretjük az életet, nem azért, mert mi az élethez, hanem mert a szerelemhez szoktunk.

Mindig van valami örület a szerelemben. De valami józanság is van az örületben.

És szerencsére tudom én, ki jó vagyok az életnek, a pillangókat, a szappanbuborékokat és mindazt amik az ő nemükben emberalatti.

Ezeket a könnyü, balga, ékes, lobogó lelkeket lobogni látni. Ez csábítja Zarathustrát könyhöz és dalhoz.

Én csak abban az istenben hinnék, ki táncolni is tud.

És mikor az én ördögömet láttam, akkor őt komolynak, alaposnak, mélynek és ünnepiesnek láttam: ő a nemesek szelleme volt, — ő általa pusztult el minden dolog.

Nem haraggal, de nevetéssel ölnek. Rajta, engedjete, hadd öljük meg a nehezek szellemét.

Én járnai tanultam: azóta futtatom magam. Én repülni tanultam: azóta nem hagyom magam még csak meglökni sem, hogy ki ne jöjjen a helyemből.

Most könnyü vagyok, most repülök, most önmagamot magam alatt látom, most egyisten táncol rajtam keresztül.

Igy beszélt Zarathustra.

Fordította: Baranyai Zoltán.

Hazai sorsjegyével, akkor tűnik ki csak valójában, mily rosszak a nyeremény esélyek.

Lesz még alkalmunk a külföldi bankárok kezében busásan kamatozó osztálysorsjáték belső ügyeivel is foglalkozni és módot fogunk nyújtani az érdeklődőknek, hogy beláthassanak a „szolid” vállalat mélyébe.

Polónyi sikere Aradmegyében.

Ezer kivándorló a Norddeutscher Lloydon

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 29

Köztudomású dolog már meggyeserte, hogy 1906-ban óriási mértékben megnövekedett a kivándorlók száma. Egyes vidékekről csaknem az összes férfi munkaezők ott hagyták otthonukat és elhajóztak az újvilágba. Főként a szegény román vidékek lakosai vándoroltak ki tömegesen, de a magyar és német lakosság vidékei is ijesztő arányokban elnéptelenedtek. A kivándorlók egyrésze földhözragadt szegény parasztokból telt ki, másik része — ez az elenyésző kisebbség — meglehetősen módos emberekből, kiket, mint a hivatalos terminus technikus mondja: a *meggazdagodás vágya* vezetett túl az Óceánokon.

Mindaddig komályos volt azonban ennek a nagymérvű kivándorlási növekedésnek az igazi oka. Beszéltek nyomorról, a megélhetési eszközök hiányáról, a szomorú gazdasági viszonyokról. Ez valóban mind igaz volt. Aradmegye gazdasági viszonyai ma talán a legutolsó helyen állanak az ország összes vármegyéi között. De nem lehet e mellett azt sem mondani, hogy 1905-ben rózsásabb lett volna nálunk a nép anyagi helyzete. Mégis az 1905 évi statisztika sokkal kevesebb kivándorlót mutat ki, mint ahányan az idén kaptak Amerikába szóló utlevelet.

Ennek a horribilis szaporodásnak az okára azonban igen hamar reá bukkanunk, ha végignézzük, milyen vonat n utaztak ki az aradmegyeiek Amerikába? Tavaly csaknem mindnyájan Fiumén keresztül, a *Cunard Line* hajóival mentek s alig váltottak néhányan jegyet Hamburgon, Brémán keresztül a *Norddeutscher Lloyd* hajóira, 1906-ban azonban *ezernél többen utaztak a német személyszállító hajón az újvilágba.*

A Norddeutscher Lloyd hajóvállalat legfőbb ügynöke Magyarországon tudvalevőleg *Polónyi Géza*, ennek az országnak igazságügyi minisztere. Az ő hatha ós pártfogása mellett működtek ország-szerte a német hajótársaság ágensei. A lapok a nyár folyamán leplezték a *Missler-Polónyi-cég* üzleleit, melyekkel az egész országot elárasztották. Ime, most kiderül, hogy a kegyelmes ügynök nemzetellenes, országsorvasztó működése Aradmegyében nem volt sikertelen. A hivatalos statisztika kimutatása szerint az a többlet, mely az idei és a tavalyi kivándorlás között mutatkozik, kizárólag azokból került ki, a kiket *Polónyi ügynökei csábítottak Amerikába.* A *Cunard Line* vonalán vajmi kevéssel több ember hagyta itt a hazáját, mint 1905-ben. Ezen a révén tehát Aradmegye népe között nem jött volna létre olyan nagy pusztulás. Mind azt az erővesztést, melyet Aradmegye 1906-ban szenvedett, a Polónyi-Missler-cég szégyenletes, megméltató agenskodása idézte elő.

Legmegdöbbentőbb azonban *Polónyi Géza* legújabb „diadalában” az, hogy a vármegye alispáni hivatalának fogalma sincs arról, milyen alattomos és titkos módszerekkel, miféle

kétes alakokkal szipolyozta így ki Aradmegye iakosságát? Az ügynökök működése amilyen hatásos volt, épp oly csendesen, titokban ment végbe. Hiába volt minden leleplezés, országos botrány, Aradmegyében javában folyt a nemzetgyilkos manipuláció.

Esetek.

A távirógép ördöge.

Önök bizonyára ismerték azt a kis fiatal párt, a ki után mostanában sokan visszafordultak a korzón. Ej, ha! A legény fess, asszony szemnek tetsző dalia, a lány édes, szőke baba. Olyan pár, amelyikre Kármán József novelláiban azt mondták az emberek, hogy az isten is egymásnak teremtette őket. Ugy is indult a dolog, hogy egymásé lesznek. De most egy kicsit közberöpült valami.

A fiatal ember, kolozsvári bankhivatalnok, éppen most karácsony-szent ünnepén akarta eljegyzést tartani a szőke babával. Rendjén ment minden, mint a karikaesapás. Ugy négy szemközt no, nem olyan szörnyű bűn, már meg is történt a jegyváltás egy-két forró szerelmes csókkal. A család már menyasszonynak és vőlegénynek tekintette a fiatal szerelmeseket. A lovag pompás ékszereket is vett már a kis hercegnőjének. Gyönyörű briliáns, smaragd-köves gyűrűt, piaci huncfutul bájos arany-órácskát, már amint ilyenkor szokás. Csak éppen a hivatalos eljegyzés volt hatra.

A vőlegény izgatottan készült a nagy napra s gondja volt rá, hogy magával hozza a karikagyűrűket. Igen ám! Könyű is ez: a maga ujjára talál az ember nem egyet, de százat. Hanem mikor a menyasszony tündérújacska-jának mértékét olyan egyszerűen el lehet felejtetni No de mire való a távirat. A boldog vőlegény táviratot küldött Aradra a jövődóbeli apósa címére:

gyuerue merteket távirati lag kerem.

A távirat szombatra érkezett s vasárnap reggel a fiatal urat már felzavarta a távirathordó Kolozsváron. És kerek 500 koronát olvasott le a markába. Gyönyörű ragyogó bankókat. A vőlegény nem értette, nem tudta mire vélni a dolgot. Hogy neki az öreg pénzt küldjön kérés nélkül? Otszáz koronát? De hamarosan megjelent az expressz ajánlott tértivevényes levél, amelyben az após egyszerűen és minden magyarázat nélkül hitvány, komisz fráternek nevezi a leendő, vagy inkább leendett vejét.

A szegény fiúnak, mint mondani szokás, halvány sejtelve sem volt róla, hogy mi történhetett. Az első gyorsvonattal rohant Aradra. Abba a kis házba, amelynek falai az ő boldogságáról tanuskodtak. Kopogtatás nélkül rontott az első szobába, ahol a menyasszony a pamlagra dőlve zokogott keservesen. Az édesanyja is betoppant. Kisírt szemei villámokat szórtak. A fiatal ember csak sápadozott, csak hebegett. Aztán eleje dobták a táviratot. Az átkozott sürgönyt, amelybe belevette magát a Hughues-gép ördöge. Ez a telegram így adta vissza az eredeti szöveget:

gyueruem erteket tavi ratilag kerem.

Tehát a gyűrű mértéke helyett, a *gyűrűm értéke*. Ennyi az egész. Az affér még nincs elintézve. Az após keményfejű ember és ma még a leglázasabb zavarban igyekeznek eligazítani az esetet.

A legjobb prókátor.

Egy aradi fiskálisnak darab idő óta csodálatos jó hire van a hegyek mögött, a román vidéken. S nemcsak a jó hire terjed, hanem a klientélája is szélesedik, ami nem is csoda, mert hiszen olyan jó prókátornak messze vidéken nincs párja. De hat

minek is köszönheti az ügyvéd ur az ő különös szerencséjét?

Történt néhány hónappal ezelőtt, hogy a fiatal fiskális asitozva takarította a keze finom berendezését, amikor kopogtattak az iroda ajtaján. Öregsubás atyafi oldaligott be az ajtón:

— De domnye zo!

— Naptye bune!

Ay atyafi előráncigált egy rongyos irást a zsebkendőjéből s leterítette szépen az ügyvéd asztalára:

— A postán kaptam domnyule. Tessék eligazítani. Ugyis olyan sok aj-baj szakad az emberre, most még csak ez kellett.

Az ügyvéd megnézte az irást. Valami budapesti osztálysorsjegy árus kínálta a portékáját, az egész, meg a fél, meg a negyed sorsjegyet. Hogy olyan szerencséje nem volt még senkinek a földön, mint az ő sorsjegyarudájának.

— Hm, hm!

A fiskális igen komoly arcot öltött s kétszer is végigfutotta a levelet:

— Bajnak elég baj, barátom — mondta aztán — de csak bizza rám.

— Be kell még jönni tekintetes ur?

— Nem muszáj, majd én értesitem.

— A vizsgálóbíróhoz se kell jönni, a telekkönyvhöz se?

— Nem, nem, nyugodt lehet.

Az öreg fészkelődött, rántott egyet-kettőt a sabbáján. A bajuszát is meg-meghuzogatta. Látszott, hogy tetszik neki a dolog.

— Hát aztán mivel tartozom, tekintetes ur?

— Öt forintot fizet.

— Összevissza? Stemplivel együtt?

— Minden kitelik belőle.

No, hogy ilyen derék prókátor, hogy ilyen olcsó prókátor is van a világon! Az atyafi nem győzött elég alázatosan elköszönni. Még a szobalánynak is kis hja, hogy kezet nem csókolt odakint.

Harmadnap megkapta az ügyvéd levelét, amely arról értesítette, hogy az ügy el van intézve. A pört megnyerték. Csoda-e aztán, hogy a hegyek mögött minden irást odavisznek most a legjobb prókátor irodájába? . . .

Magyar cimer — osztrák árun.

A cs. és kir. udvari szállítók.

Kossuth védi az osztrák gyárosokat.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 29

Történt, hogy a szegedi kihágási bíróság lefoglalt olyan bécsi gyártmányu kalapokat, amelyeken a magyar cimer ékeskedik, megtevesztésül a jóhiszemű közönségnek. A kihágási bíróság eljárására alapul a *kereskedelemtügyi miniszter ama rendelete szolgált*, amelyben felhívja az iparhatóságokat, hogy akadályozza meg ama külföldi áruk eladását, amelyeken magyar jelvények vannak. Ennek értelmében akart eljárni a szegedi kihágási bíróság, mert hiszen a Halban, Damaszk és Ita bécsi cégek áruai nyilvánvalóan nem magyar gyártmányok és mégis ott volt rajtuk a magyar korona.

A cégek képviselői nem tartották jogosnak a kihágási bíróság eljárását, mert a cégek *cs. és kir. udvari szállítók*, ezeknek pedig szerintük törvénynyel megengedtetett a magyar cimer használata. Amde *Koczor János* h. főkapitány, kihágási bíró nem szüntette meg az eljárást, hanem épen a törvényre helyezkedve, azt tovább akarta folytatni. Mert a magyar cimer használatáról szóló törvény 6. §-a azt mondja, hogy az egyedárusokon kívül azok is használhatják a magyar cimert, akik a *m. kir.*

Nagyban és kicsinyben,

Braun Ignác
Kubina Béla

üzletvezető papirkereskedése ARAD, Deák Ferenc-utca 2. (Sebesti ház) volt Krausz Paulin-féle üzletheziségben megnyitott. Ajánlja dusan felszerelt raktárát, a legolcsóbb árak mellett nagyban és kicsinyben. Szivarka hüvelyek gyári raktára. 1 doboz 100 darab 8 krtól 30 krig, 10 doboz 1000 darab 70 krtól 2 frtig. Képes levelezőlapok nagy választékban. Darabja 1 krtól 10 krig, 100 drbként 80 krtól 7 frtig. Azonkívül minden e szakmába vágó áruk, író és levélpapírok, üzleti könyvek, iskolai írások, füzetek, szóval mindennemű cikkek a legolcsóbb árban kaphatók. **Pontos és gyors kiszolgálás.** A nagyérdemű közönség becses pártfogásáért esedezik

Kubina Béla,
üzletvezető.

2871

Hallatlan olcsó árak.

Arad és vidéke legolcsóbb bevásárlási forrása.

Arad és vidéke legolcsóbb bevásárlási forrása.

Ne csak olvassa

hanem tegyen kísérletet a régen bevált orvosi

Steckanpford Lillom-tejzappannal

Bergmann és Társa czég gyármánya Drezda és Elba melletti Teschenben. Az elött Bergmann-féle Lillom-tejzappan (a két törpe védjeggyel) amely mentesíti az arcot a nyári pattanásoktól és gyönyörű fehér és finom színt ad az arcnak.

Darabonként 80 filléért kaphatók a következő gyógyszertárakban:

- Hajós Arpád, 1063
- Rozsnya Mátya,
- Földes Kelemen,
- Vojtek és Weisz drogueriájában és Hegedűs Gyula pipere-üzletében.

5151—906. pm.

Pályázati hirdetmény.

Arad szab. kir. város törvényhatóságánál megüresedett és választás után betöltendő évi 1600 korona törzsfizetéssel és megfelelő 20 % os lakbérilletménnyel javadalmazott adóügyi számtisztviselésre pályázatot hirdetek és felhívom azokat, kik az 1883 évi I. t. c. 19. §-ában előírt képesítéssel rendelkeznek és a jelzett állást elnyerni kívánják, hogy pályázati kérvényeket hivatalomban 1907. évi január hó 5-ig bezárólag a minősítésüket igazoló bizonyítványokkal felszerelve nyujtsák be.

Az elkészített pályázatok nem fognak figyelembe vétetni.

Aradon, 1906. évi december h 20 án.

Institoris,
zir. tanácsos,
polgármester.

Egy jó karban levő 2 lóerős

gázmotor

jutányos áron eladó.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

5165—906. pm.

Pályázati hirdetmény.

Arad szab. kir. város törvényhatóságánál megüresedett évi 2400 korona törzsfizetéssel és annak 20% át tevő lakbér illetményei javadalmazott alszámvevői állásra Arad vármegye és Arad szab. kir. város főispánjának 1010/1906. sz. alatt kelt megbízása folytán pályázatot hirdetek és felhívom azokat, kik az 1883. évi I. t. cz. 17. §-ában meghatározott minősítéssel rendelkeznek és az állást elnyerni óhajtják, szabályszerűen felszerelt pályázati kérvényeiket mélt. gr. Károlyi Gyula ur Arad vármegye és Arad szab. kir. város főispánjához czimezve hivatalomban legkésőbb 1907. évi január hó 5-ig bezárólag nyujtsák be, mert az elkésve érkező pályázatok figyelembe vétetlni nem fognak.

Aradon, 1906. évi december hó 22 én.

Institoris,
K. F. LAGI CSOR,
polgármester.

Névjegyek

Báli meghívók

Esküvői meghívók

Belépti jegyek

nagy választékban és mérsékelt árban kaphatók az

Aradi Nyomda Részvénytársaságnál.

6927—1906. sz.

Földhaszonbérleti hirdetmény.

Az aradi gör. kel. román egyházmegye tulajdonát képező következő földbirtokok: Temesvárhoz közel fekvő Románszentmihály községben a 397 ösz. sz. ház és beltelek, azután ezen belsőség mellett fekvő 9 hold 659 □-öl szántó- és kaszáló; ugyanezen község határában „Palkó” nevű dűllőbeli 56 kat. hold; ugyanezen dűllőben külön tagban 398 kat. hold 725 □-öl; ugyanebben a határban „Szelesteantza” nevű földbirtok 604 kat. hold 941 □-öl; ezan pusztával mesgyés „Belerit” nevű pusztá 491 kat. hold 668 □-öl; végre Temesvárhoz közel fekvő Kisoda község határában 435 kat. holdnyi földbirtok 1907. évi október hó 1-től 1919 évi szeptember hó végéig terjedő 12 évi időtartamra 1907. évi január hó 5-én d. e. 9 órakor Aradon az egyházmegyei hivatalos helyiségben zárt írásbeli ajánlat és nyilvános szóbeli verseny útján haszonbérbe adatnak.

A haszonbéri feltételek Aradon a szentszéki irodában, Temesvárott alólirott ügyvédnél, Románszentmihály, Gyirok, Temes-Ság, Parác községekben a román lelkészi hivataloknál és a községi előljáróságoknál, Szakálház, Uj-Pécs és Szabadfalu községekben pedig a községi előljáróságoknál betekintheők.

Temesvárott, 1906. évi december 19-én.

Ungurianu Manó,

szentszéki kiküldött ügyvéd.

Valami a zongorakészülék játékaról.

Nem mindegy, hogy milyen a zongorakészülék, amelyet vásárolni óhajtunk. Az idegen nem mindig a legjobb és legtökéletesebb, hanem ellenkezőleg. Vizsgálja meg mindenki önmaga. Az eddig ismert apparátusok beleszámítva az amerikaiakat is, 65 féle hangterjedelemben vannak. Ennek olytan nincs megadva a lehetőség, hogy híres mesterek műveit eredetiben játszassák. A **Phonola** az első német zongora-műhangszer, amely 72 hanggal, illetve billentyűvel rendelkezik, s így ezen az összes hangok kihozhatók, ami által minden mű az eredetiben rajta eljátszható. A **Phonola** az egyedüli zongora-hangszer, a mely alkalmas a kiváló találmányu művészi hangjegy-tekercsek visszaadására, a melyek a világ leghíresebb zongoráinak természetü utáztatát visszaadja. A **Phonolának** játszottak: Godowsky, d'Albert, Harold Bauer, Busoni, Teresa Carreno, Grünfeld, Sauer.

A

Phonola

mindenkor szívesen megmutattatik

Phonolahaus und Klaviersalon

Ludwig Hupfeld Akt.-Ges., Wien,

VI., Mariahilferstrasse 5/7. 3778 III

Főképviselettség: Grotrian-Steinweg.

Mit vegyünk ujévre a jó gyermekeknek a „Zöld papagálnál“.

Törhetetlen katona-, vad- és háziállatok. Francia baba öltözve és öltözetlen 50 fillértől 30 koronáig. Gőzgép I Laterna Magica Kinematograf! Hintalovak, baba- és sétatokcsik. Üzletek, baba szobák- és butorok, konyhák, tűzhelyek és istálók. Fegyver, kard, csákók, dobok, trombiták, torna-készülék, hinták. Legujabb társasjátékok, Fröblijátékok, kézimunka- és festő-dobozok. Amerikai céllövő fegyver és pisztoly I koronától 6 koronáig. Richter-féle képzítő és hidépitő. Mozaik golyó és kocka.

 Dus raktár ezer meg ezer legujabb játékokban.

ZIMMERMANN és EISELE

Arad, Weitzer János-utca sarkán, a „Zöld papagály“-hoz.

Telefon 275. szám.

2783

Telefon 275. szám.

Seiler Bertalan

paszományos és gombkötő üzlete

Weitzer János-u. 13 sz.

a főpostával szemben.

Ajánlja dus raktarat mindenféle paszományos és gombkötő árukban u. m. zsinor, gomb, rojtok, bojtok, selyem ponponok és zsanéiakban

Elvállal 667

minden szakba végző munkát, a legjutányosabb árak mellett.

Riedl Ödön

fésű áru készítő

nagy raktára fésűkből, valamint fésű- és hajdiszkekből.

Optikusoknak való

fésű-árak

minden fajtában, szivacsok, szappanok és toilette-cikkek a legnagyobb választékban.

Javítások elfogadtatnak és m r-sékelt áron szamittatnak.

Üzlethelyiség:

Arad, József főherceg-u. 9. sz.

Gróf Porcia-ház. 3044

Érdekes irodalmi újdonság

Mikszáth Kálmán legujabb munkája

Jókai Mór élete és kora. Két kötetben, díszkötésben, Ára 12 korona.

A Jókai halálával megüresedett fejedelmi széket Mikszáth foglalta el. Ma ő a mi legnagyobb írók. S mert nagy író: a Jókai géniusának rajongó imádója. Ebből az imádatból: a nagy írónak a nagy író előtt való hódolatából, fakadt ez az életrajz. Olyan magasságokban jár itt Mikszáth, a mindökre el se jutott eddig. Ezekről a magasságokról óriási szemhatárt nyit meg az olvasó előtt. Elhőmpölyög előttünk a kor, a maga színes habját-kával, lassu folyásával, gyors változataival, nagyobb s apróbb eseményeivel, törekvéseivel, küzdelmeivel. Ebből a gazdag, érdekes és érdekteljes millióból domborodik ki egész nagyságában Jókai Mór, a tökéletes író és tökéletes ember. S ime, most megismerjük őt nemcsak műveinek szírványos világításában, mint csodás jelenséget, hanem mint alkotó, küzdő, szenvedő embert, kit emberi nagysága hoz közelebb szívünkhez s látjuk e nagyság gyökereit, szengélytől forrva hatalmas kif illedésük telőpontjáig.

A ki Jókait és Mikszáthot igazán érteni és élvezni akarja, annak könyvtárából e remekmű nem hiányozhatik.

Kapható minden könyvkereskedésben.

Tisztviselők figyelmébe.

Az O. magy. I. ált. tisztviselőegylet kolozsvári képviselősege (Kolozsvár, Ferencz-József-ut 7. sz.)

nyugdíjjogosult állami-, megyei és városi tisztviselőknél, katonatiszteknek és nyugdíjasoknak mindennemű egyleti ügyben, ugyszintén

törlesztési kölcsön ügyekben

díjmentes utbizarrizással és tanácsosai szolgál.

Válaszbélyeg csatolandó.

2004

KOSSUTH-^{utca} 67. sz.

CZERNÓCZKY MIHÁLY

cipész-mester üzletében

a legjobb anyagból készült férfi, női és gyermek cipők nagy választéka. — Megrendeléseknél színes bőrök nagy választéka.

Saiát készítés!

709

Olcsó ár!

Pontos kiszolgálás!

Minden elképzelhető

órajavítás 1 korona.

Zsebóraüveg, mutató 10 kr.

Schwimmer Albert

órás mesternél Aradon, 137

Szabadság-tér 5-6. szám alatt.

(Pólya kávéház mellett.)

Kérem a czimre

ügyelni.

Schweitzli himzés maradékok félárban, ezérna és pamutvászon maradékok!

Farsangi Újdonságok megérkeztek!

Báli ruháknak legujabb csipke kelmek batiszt és selyem.

Ruhák confectionalra kaphatók.

Báli-legyezők, harisnyák, belépők.

Nagy választék: keztyűkből, egész hosszú glacé, selyem és csipkéből.

Rosenblüh H. és Társa.

Schweitzli himzés maradékok félárban, ezérna és pamutvászon maradékok!

APRÓ HIRDETESEK.

Belvárosi közlő irodában
József téren az 23. szám.
Telefon szám: 181.

Hirdetéseket felvételre a
Kiadóhivatalban,
József téren az 23. szám.
Telefon szám: 181.

As apró hirdetések előre megrendelése

Ezen rovatban minden sor egyenként beiktathatók ára 4 fillér, vasnapiaké határánál 5 fillér. — Családi körök vagy családok ajánlása apró hirdetés 20 sorig 30 fillér, minden további sor 4 fillér. — Hirdetést levélben kérem 20-30 fillérért és 1 korszakig, kapható lapunk elárultató helyein.

Akinek

ismeretseg hitjan

házasújságra,
nevelőre,
üzletvezetőre,
könyvelőre,
segédre,
ispánra,
gazdatisztára,
kulcsárra,
vinczellérre,
kertészre.

kulcsárnőre,
gazdasszonyra,
szakácsnőre,
szobaleányra,
házi- vagy
irodaszolgára,
pénzbeszedőre,
házmesterre,
stb.-re
van szüksége.

Aki

eladni kíván

butort,
zongorát,
bort,
gyümölcsöt,
gabonát,

üzletet,
műhelyt,
lakást stb.,
vagy

Aki

bérbeadni kíván

birtokot,
házat,
vadászterü-
letet,

halászatot,
telket,
kocsit,
lovat,

Aki

mindezeket vétel vagy bérbevétel cél-
jából keresi;

Aki

valamely állást betölteni kíván: legbizto-
sabbban értekezni, ha az

„ARADI KÖZLÖNY“
kis hirdetési
rovatát használja.

Kiadó üzlethelyiségek.

A Salacz utca sarkán lévő Solymos-
féle házban kényelmes üzlethelyi-
ségek jutányos áron azonnal ki-
adók. Bővebbet ugyanott. 2976

Eladó föld!

Csanádban 37 kat. hold kitűnő
szántó, épületekkel olcsón, előnyös
fizetési feltételekkel. — Aradme-
gyében 5—600 hold síkfekvésű, jó
talajú szántó. Kisebbszervezetekben
is. Szűcs F. Vilmosnál Arad, Kar-
olina-utca 8. sz. 2982

Kiadó

kényelmes emeleti urilakás, 4 nagy
szobával, mellékhelyiségeivel, víz-
vezetékekkel, 1907. május elsejétől.
Belváros Szent László utca 5. 3164

A kovaszinczi

tégla- és cserépgyár bérbe
vagy részre is kiadó, esetleg eladó.
Felvilágosítással szolgál Ifj. Bogár
György tulajdonos Kovaszinc. 3194

Veszek könyvtárakat,

egyes könyveket és hangjegyeket
legmagasabb áron. Kérlek tiszte-
lően könyv- és zeneműkereske-
dése, könyv- és zenemű kölcsön-
tára, Aradon. 2685

Vesünk könyvtárakat

egyes könyveket, Lexikonokat, jogi,
szépirodalmi és egyéb munkákat leg-
magasabb áron **Ingusz I. és
Fia** könyvkereskedés Arad 285.

Biztos existenzia!

Ügyes, jó beszédű tehetséges urak
állásdíjalkalmazást kaphatnak egy
könnyen eladható házi cikkek el-
adására. Pénzbeszedők övdékekkel
kerestetnek. Ajánlatok „K. G. I. C. O.”
jellel a kiadóhivatalba kéretlen-
k 2881

Sarok-üzlethelyiség

melyben eddig szatóc ültet volt,
alkalmas lakással, kiadó. Bővebbet
Aranykő-utca 20. sz.

Jrodahelyiség

azonnal kiadó, tágas, világos, gaz-
bevezetésű a főter közelében a leg-
forgalmasabb helyen. — Cím a
kiadóhivatalban. 3209

Szalonna

88, tiszta sertés zsír 70 friss ser-
tés hus 72, füstölt husok, kolbá-
szok és minden hentes áru a leg-
jutányosabb áron kapható Garai
Károly hentes-üzletében Aradon,
Boczkó-utca 2. Halkérről szemben.
3200

Vaddiszuóhust,

Ózhust,

Fogyót (mint vérfriss),

Tokot, kecségét,

Strachinót (folyós),

Grahamkenyeret,

Dobostortát 3199

ujévi ünnepi asztalra ajánlok

Záray Géza,

delikatesz-kereskedő.

Vegyeskereskedés

jó forgalmu vidéken, mi-
előbbi átvételre kerestetik.

Czim:

Weiler Antalné,

Csermő. 3205

Asztalosok figyelmébe!

Van szerencsém b. tudomására adni,
hogy Aradon, Ujterem-utca 11. szám
alatt a mi kornak megfelelő

szobrász-műtermet nyitottam.

Bárminemű faragások a legd-
nőbb idő alatt és a legolcsóbb ár-
ban készíttetnek.

Kiváló tisztelettel 3294

Teschner József.

Személyhitel!

2-4% és kezes nélküli katonatisztek, pap-
ok, állami, megyei és magántisztviselők, tanít-
ók, kereskedők, iparosok, nyugdíjasok, hál-
gatos és magánosoknak egyenként 20 évig
terjedő kölcsönök törlesztésével!

Különlegesség: A páris-becsi enquete
értelmeben kölcsönök a jövedelmot.

4% 4% 4% 4%

Jelzálog-hitel!

300 kőszántól feljebb I. II. és III. helyre
földök, városi és vidéki házak, nyaralók, gyá-
rak, fürdő épületek, malmok, ásványvíz és
egyéb források és kőbányákra, a becsériék há-
romnegyed részéig. 2898

Építési-hitel!

Építéstől levő ingatlanokra 2-3 részletben
oly arányban, a mely arányban az építkezés
előrehaladt.

Bank és magánadósságok konvertálása. Elő-
nyösen! Solid alapon és gyorsan előrangú in-
tézetek által! — Előrendű ajánlatok! — Kérjen
prospectust! — Vannaszélyeg melléklendő!

MELLER L. EGYED,

Budapest, V., Koháry utca 19.

1806—1906 szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött végrehajtó
az 1881. évi LX. t.-czikk 102. §-a
értelemében ezennel közhírré teszi,
hogy az aradi kir. íráskönyvtár
1906. V. 621/8. számú végzése
által „Globus” életbiztosító r. tá-
rsaság jelentkező végrehajtója
vára, Brassóványai József aradi la-
kos ellen 337 kor. tőke és járul-
kai erejéig elrendelt kielégítési
végrehajtás alkalmával bíróság-
és foglalt és 1118 koronára becsült
butorok és zongorából álló ingo-
ságok nyilvános árverés útján el-
adotnak.

Ezen árverés Török Lajos 51
kor. 40 fill. követelése és jár ere-
jéig is meg fog tartatni.

Mely árverésnek a helyszínen,
vagyis Aradon, Wesselényi-utca 12.
leendő eszközlésére 1906. évi de-
cember hó 31. napjának délután 3
óraja natáridőül kitűzetik és ahhoz
a venni szándékozók ezennel oly
megjegyzéssel hivatnak meg, hogy
az érintett ingóságok ezen árveré-
sen az 1881. évi LX. t.-cz. 107.
§-a értelmében a legtöbbet ígérőnek
becsáron alul is eladotni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vé-
telére az 1881. évi LX. t.-czikk
108. §-ában megállapított feltételek
szerint lesz kifizetendő.

Kelt Arad, 1906. évi d. cam-
ber hó 21. napján.

Györffy Arnold,

3202

bírósági végrehajtó.

özv. Kubát Antalné

UTÓDA

Dupcza Ferencz

kefekötő gyára 2924

Aradon, Weitzer János-utca

(Minorita-palota.)

Muhely: Választó-utca 39. szám.

Vendéglő.

Kisebbszervezti vidéki, mi-
előbbi átvételre kerestetik.

Czim:

Weisz József,

Csermő. 3205

A Tulipán szappan

Legjobb a világon!

Hatása csodás!

Tulipán szappan

darabja 1 korona.

Rövid idő alatt ifjítja és szépíti az
arcot, hófehérré varázsolja a bőrt. Gyor-
san és biztosan eltávolít redőket, szeplőt,
májfoltot és bőrtörést (Mitesser.) 1916

Készítli és szétküldi:

Meggyesy Veronka

Arad, Széchenyi-utca 9. szám.

Lakás kiadó!

Boros Bány-tér (Fő-ut) 15. számú
házban egy II. od. emeleti 8 szo-
bás nagy lakás vízvezetékekkel
azonnal kiadó.

Ugyanott I. e. ajtó 12.

Egy szobaclosett

(Leibstuh) 3201

egészen új még használatlan, rend-
kívül díszes kiállítású, saját
világítással jutányos áron eladó.

500 koronát

fizetnek annak, aki
Bartilla-
fogvizének hasz-
nálatát mellett, üvegje 70 fill. valaha is-
mét fogtájást kap, vagy a szája büzlök.
(Csomagolásért külön 20 fill.) **Bartilla A.
Örkösi,** (B. Winkler) Wien, 19/1 Som-
mer-gasse 1. — Kapható Aradon minden
gyógyszertárban, különösen **Földes Ke-
lemennél,** Deák Ferencz-utca 11. sz.
és **Hajós Árpádnál,** Andrássy-tér 22.
Kérjük mindenütt határozottan **Bartilla-
féle** fogvizet. Hamisítványok feljelen-
tési díjaztatnak. 441

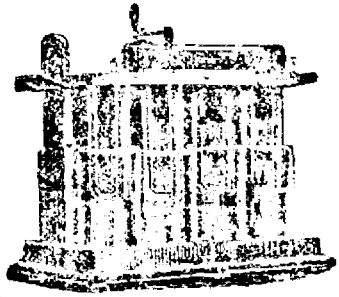
Nagy raktár párisi különlegességekben!

UJ!

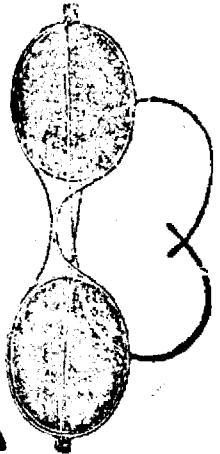
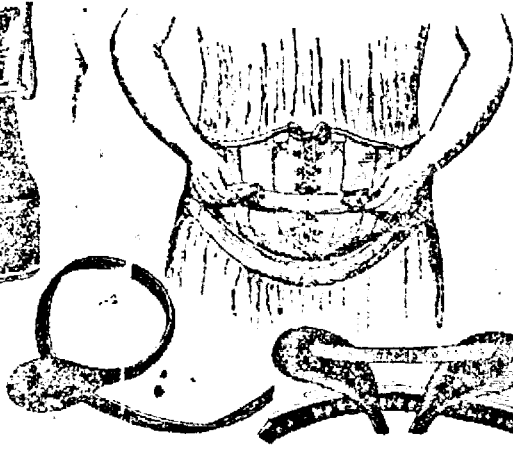
UJ!

UJ!

UJ!

sy-ter

A nagyérdemű közönség tudomására hozom, hogy Aradon, Andrásy-tér 22. szám alatt a mai kor igényeinek megfelelő Orvosi műszerek, saját műhelyemben készített kötszerek, ugymint: sérv, haskötők, szuspensoriumok, valamint látászerészeti cikkek, ugymint: színházi és tábori látcsövek, mindennemű szemüvegek

nagy raktárát megnyitottam.

1871

Szíves pártfogását kérve, maradtam alázatos szolgája **Deutsch Mihály.**

Nagy raktár párisi különlegességekben!

A Vörösmarty-utca 3. számú házban

a színházzal szemben egy második emeleti nagyobb utcai lakás me lék helyiségekkel, ugyszintén egy raktár helyiség és pince (boros-pincének vagy raktárnak)

azonnal **kiadó.**

Bővebbet ugyanott a házigondnoknál 6. ajtó szám alatt.

3141

Uj fodrász-üzlet.

Van szerencsém a n. é. közönség tudomására hozni, hogy

Deák Ferencz-utca 1. szám

Vass-szálloda épületben, a volt U.sz-féle **fodrász-üzletet**

megvettem

2323

és ujonnan berendeztem és kérem a nagyérdemű közönség becses támogatását.

Tisztelettel

Busch György,

fodrász.

Azon urral, ki

ezen lapra figyelmeztetett holnap d. u. 5—6 óra közt találkozhatom a Forray-utca Nádasdy-palotában levő **Zinner Vilmos** mű órás és ékszerész kirakata előtt.

Férjhez mennék

azon urhoz, a ki arról biztosít, hogy a karika gyűrűt **Zinner Vilmos** ékszerésznél veszi meg, ahol jól és olcsón lehet vásárolni.

2956

Hálás leszek

azon nemesszívű hölgynek ki, hogy a hivatalból el ne késsek megveszti azon szép és olcsó zsebórát, a melyet **Zinner Vilmos** mű órás Forray-utcai kirakata-ba láttam.

Andrásy-egyesület
- Aradon

Feltűnő újdonság!
DELICE || Minden hirdetés felesleges, a csodanyzó egyszer veszi és többé mást nem szívhat.
legjobb valódi francia
SZIVARKAPAPIR ES SZIVARKAHÜVELY.

Rosenberg József
Szabadság-téri bazára

(Pölzli kávéház mellett.)

Értesítem az igen tisztelt vevőközönséget, hogy

Szabadság-téri bazárom

ujévi tárlata

a mai napon megnyílt.

Áruim jó minőségéről és olcsóságáról mindenki személyesen meggyőződhetik.

Tisztelettel 2709

Rosenberg József.

Ujévi es alkalmi ajándékok nagy választékban.

Telefon 238.

Legújabb divatu női felöltők.

Női bundák

Leány felöltők

mélyen leszállított árban.

Radó Gyula

női felöltő áruháza
az új Minorita-templommal szemben.